

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 8.4.2024 § 26

TULEVAISUUS- JA KEHITTÄMISLAUTAKUNNAN LAUSUNTO ESITYKSESTÄ PALVELUJEN VERKOSTON KEHITTÄMISEKSI PALVELUSTRATEGIAN MUKAISESTI

1.Terveysasemapalvelut, suun terveydenhuollon palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut

Lautakunta näkee lähiterveysasemat keinona vastata kasvavaan palvelutarpeeseen. Lähiterveysasemilta saatavat palvelut tulee pitää riittävän monipuolisina, ja niihin tulee riittävän laajasti sisällyttää lääkäripalveluja. Laajan aukioloajan akuuttivastaanottojen lisääminen nähdään asiakkaan kannalta positiivisena.

Suun terveydenhuollon osalta nähdään tärkeänä erityisesti ennaltaehkäisevien suun terveyden tarkastusten riittävä tarjonta koko alueella.

Mahdollisena uhkana lautakunta näkee mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä aikuisten sosiaalipalvelujen keskittämisen, koska se saattaa nostaa kynnystä hakeutua palveluihin. Lautakunta kuitenkin katsoo, että tätä kynnystä on mahdollista madaltaa digitaalisen asioinnin ja muiden matalan kynnyksen ja liikkuvien palveluiden avulla.

Järjestöjen osaamisen hyödyntäminen on tärkeää, kun kyse ei ole julkisen vallan käytöstä, esimerkiksi sosiaalipalveluissa.

2.Perhekeskuspalvelut

Lautakunta korostaa toimivien lähipalvelujen tärkeyttä lapsen oikeuksien, osallisuuden ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Lautakunta arvioi, että

neuvolapalvelujen siirtyminen perhekeskuksiin voi toisaalta palvelun laadun ja verkostoyhteistyön kannalta olla hyvä asia, mutta toisaalta saattaa heikentää palvelun saavutettavuutta joillekin perheille.

Lautakunta edellyttää, että neuvolaverkon muutoksissa huomioidaan riittävästi vaikutukset lapsiin ja perheisiin ja pitää erityisen tärkeänä muutosten vaikutusten riittävää arviointia ja seurantaa sekä palvelujen käyttäjien osallistamista kehittämistyöhön. Väestössä tapahtuvat muutokset tulee huomioida, erityisesti lapsiperheiden määrässä.

Yhdessä koulujen kanssa tulee suunnitella koulujen näkökulmasta riittävä kouluterveydenhuolto, jonka kulmakivi on terveydenhoitajien läsnäolo kouluilla.

3.Sairaalapalvelut

Lautakunta pitää positiivisena sitä, että yhteistyötä HUSin kanssa sairaalapalvelujen kehittämisessä on korostettu esityksessä. Lautakunta nostaa esille vuodeosastojen sijoittelun muutosten mahdolliset vaikutukset HUSin toimintaan ja kuormitukseen. Lautakunta kiinnittää huomiota vuodeosastopaikkojen kokonaiskapasiteettiin: miten toimitaan esimerkiksi kausi-influenssan tai uuden pandemian kaltaisessa tilanteessa, jossa osastopaikkojen tarve äkillisesti kasvaa?

4.Ikäntyneiden ja vammaisten asumispalvelut

Lautakunta katsoo, että palvelujen verkoston kehittämisessä tulisi huomioida nykyistä paremmin se, kuinka ikäntyneiden lisääntyneeseen ympärivuorokautiseen palveluasumisen tarpeeseen vastataan. Myös omaishoitajien rooli ja heille tarjottava tuki tulisi huomioida todenmukaisesti.

Lautakunta pitää positiivisena, että vammaisten henkilöiden asumisyksiköitä sijoitetaan useammin asutuskeskuksiin, jolloin vammaisten henkilöiden yhteiskunnan toimintaan osallistuminen ja erilaisten palvelujen käyttö helpottuu. Lisäksi keskeisillä sijainneilla esteettömyys on usein huomioitu paremmin. Lautakunta korostaa vammaisten henkilöiden asumispalvelujen suunnittelussa yhteistyötä vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen kanssa.

5.Pelastus- ja ensihoitopalvelut

Lautakunta nostaa huolenaiheeksi sen, että pelastus- ja ensihoidon kustannusvaikutuksia ja palvelutarpeen kasvua ei ole riittävästi huomioitu esityksessä. Lautakunta korostaa, että riittävän nopea avunsaanti hätätilanteissa tulee turvata tulevaisuudessakin.

6.Muut esitykseen liittyvät kommentit

Lautakunta katsoo, että henkilöstövaikutusten arviointia tulee täsmentää. Esimerkkinä voidaan nostaa henkilökunnan toimipisteiden muuttumisen vaikutusten arviointi lähi- ja etätyön, sekä liikkuvien palvelujen osalta. Akuuttivastaanottojen aukioloaikojen laajentaminen nähdään positiivisena askeleena, mutta samalla tulee varmistua henkilöstöressurssien riittävydestä.

Palveluverkon suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota palveluiden saavutettavuuteen ja saatavuuteen, digitaalisten palvelujen laajentumiseen, etäyhteyksien hyödyntämiseen ja kielellisten oikeuksien toteutumiseen molempien kotimaisten kielten osalta sekä erityisryhmien, kuten kielivähemmistöjen ja luku- ja kirjoitustaidottomien palvelujen turvaamiseen.

Lautakunta korostaa tiivistä yhteistyötä alueen kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa palveluverkon tiiviin integroimisen mahdollistajana.